

Dienos naujienos

DAILY NEWS

REDAKCIJA: KEMPTEN, LITHUANIAN CAMP, ROTTACHSTR. 15 / II BL. 41 K./ TELEF. NR. 3211/15

Nr. 231/418/

Antradienis, 1946.X.8

IŠ VISO PASAULIO

- ITALIJOS KLAUSIMAS vakar svarstytas taikos konferencijos plenumo Paryžiuje. Debatai dėl sutarties šiandien bus tęsiami toliau. Šiandien numatyti trys posėdžiai: priešpiet, popiet ir vakare. Vakare Italijos klausimu pirmasis kalbėjo amerikiečių delegatas senatorius Connally. Savo kalboje jis pabrėžė, kad Triestas privalo būti tikrai laisvas ir nepriklausomas. Jis turi gauti internacionalinį charakterį. Visos Vidurio Europos valstybės turi turėti laisvą priėjimą į uostą. Svarbią kalbą plenumo vakar taip pat pasakė Pietų Afrikos min.pirm.feldm.Smuts. Jis, pažymėjęs, kad konferencijoje esą pasiekta geresnių rezultatų negu būtų galima laukti, apeliavo į konferenciją, kad būtų išlaikyta karo metu sukurtoji bendradarbiavimo dvasia ir kad būtų išvengta suskirstymo pasaulio į dvi stovyklas. Skirtumai, kurie atsiranda tarp Rytų ir Vakarų, turi būti pašalinti, nes jeigu atsirastų praraja, pasaulyje būtų neišvengiama katastrofa. Tuo tarpu nesą skirtumų, kurių nebūtų galima išlyginti. Žmonių teisės ir jų gerovė nėra nei Rytų, nei Vakarų, bet paprastojo žmoniškumo reikalas. Didžiausiu konferencijos laimėjimu Smuts pripažino P.Tirolio išsprendimą. Po to kalbėjęs Ukrainos atstovas Manuileski, kaip Londonas pažymėjo, griežtais žodžiais pasisakęs prieš amerikiečių nusistatymą Triesto klausimu. Jis siūlė internacionalinę sritį iš 717 km sumažinti iki 88 km ir tą dalį priskirti Jugoslavijai, nes ji yra apgyventa daugumoje slovėnų. Be to dar kalbėjęs Kinijos atstovas, kuris palaikęs prancūzų pasiūlymą. Konferencijos pirmininkavimą iš Bevino šiandien perima Molotovas ką tik vakar grįžęs iš Maskvos ir ten turėjęs pasitarimų su min.pirm.Stalinu. Feldm.Smuts, Stuttgarto pranešimu, vieno airių laikraščio korespondentui suteiktame interview pareiškęs, jog jis Europoje matęs didelį žmonių vargą, skurdą ir baimę. Jie trokšta naujo gyvenimo. Žmonių siela juk esanti nemirštama ir jie nori taikos ir bijo naujų karų. Toliau Smuts išreiškė abejojimą dėl galimybės įsteigti pasaulinį parlamentą. Tačiau tautų suartėjimas yra galimas ir reikalingas. Kaip pavyzdį gražaus kaimyniškumo sugyvenimo jis nurodė Belgiją ir Olandiją. Vienok jis esąs nusistatęs prieš blokus. Tokia bendradarbiavimo forma, kokia yra tarp Belgijos ir Olandijos, galėtų būti pritaikyta ir kitur.

- SCHACHTAS VĖL KALĖJIME. Vakare popiet, praslinkus vienai valandai nuo jo atvykimo į Stuttgartą, vokiečių policijos jis buvo vėl areštuotas ir patalpintas Stuttgarto kalėjime. Suėmimas, kaip Londonas pažymi, esąs įvykęs prasilenkiant su Nūrnberge duotuoju pažadu, jog jis nebūsiąs sulaikytas, jeigu reguliariai registruosis policijoje. Von.Papen vis dar atsisakęs išeiti iš Nūrnbergo teismo rūmų. Nūrnberge vakar paskelbta, jog Bavarijos vyriausybė yra nutarusi sudaryti specialią komisiją ir teisną ištyrėti Nūrnberge įsteigtųjų klausimą pagal etnacificacijos įstatymą. Londonas drąsiai pabrėžė, kad jie neturėtų būti suimti kol nebus rasti kaltais. Amerikiečių karinės valdžios atstovas esąs pareiškęs, kad jie galės būti teisiami, tačiau karinė valdžia prižiūrėsianti, kad jie nebū-

2.

tų kaltinami tais-punktais, kuriais Nūrnbergo karinis tribunolas juos yra išsteisinęs. Kardinolas Faulhaberis raštu kreipėsis į buv. Franko gynėją, išreikšdamas jam pripažinimą aukščiausių nuopelnų Bažnyčiai. Maskvos radijas vakar skaitė straipsnį "Entnacifikacija Vokietijoje", kuriame pabrėžiama, jog Nūrnbergo sprendimas esąs svarbus įspėjimas visiems agresoriams. Jis esąs ypač svarbus vokiečių tautai, kuri visa nešanti atsakomybę už karo nusikaltimus. Iš Nūrnbergo tarptautinio teismo sprendimo reikia pasimokyti. Sovietų zonoje entnacifikacija, platieiems liaudies sluoksniams remiant, yra dar sustiprinta ir stovi žymiai geriau kaip kitose zonos; kur įvairūs naciai ir toliau dirba administracijoje ir policijoje. Toliau straipsnyje nurodyti pavyzdžiai Hamburge, britų zonoje ir IG-Farben fabrikuose amerikiečių zonoje. Čia esą tarnybose palikti kaip ir anksčiau šimtai nacių. 90% amerikiečių zonos mokytojų taip pat yra buvę naciai. Sunku esą tikėti, kad toki mokytojai auklėtų jaunuomenę demokratinėje dvasioje. Kaip pavyzdžiai entnacifikacijos ir demokratinės dvasios kūrimosi nurodyta Jugoslavija, Albanija, Rumunija.

- GEN. CLAY, ryšium su SA-išteisinimu Nūrnbergo teisme; pareiškė, kad visi vokiečiai priklausę SA, iš internuotųjų stovyklų būsią paleisti, tačiau jie turėsia atsakyti pagal entnacifikacijos įstatymą. Dalis jų už karo nusikaltimus ir toliau bus palikti stovyklose. Be to, generolas pareiškė, kad amerikiečių jūrininkų streikas zonos maitinimo padėčiai itakos neturėsias. Maisto atsargų dar esama 6 savaitėms. Dėl to nustatytasis padidėjimas nuo spalio 15 be abejoj bus įgyvendintas. Berlyno amerikiečių įgula, kuri susideda iš 8000 karių ir 2000 civilinio personalo, ateinančiais metais nebūsianti pakeista.

- GANDUS, kad amerikiečių zonoje vyksta plėšimai ir ginklų gamyba, paskleistus rusų zonoje ir jos spaudoje, vakar prieš vokiečių spaudos atstovus paneigė amerikiečių spaudos tvarkytojas Berlyne. Kaip Stuttgartas pranešė, tasai pulkininkas pabrėžęs, kad amerikiečiams nesą reikalo gaminti antros rūšies ginklus. Londono radijas vakar taip pat paneigė gandus kaip neturinčius nė mažiausiai tiesos; jog JAV yra perleidusios Anglijai tam tikrą kiekį atominių bombų.

- PIETINĖS PERSIJOS keliose provincijose jau keleta savaičių vyksta smarkūs neramumai. Tenykščių vietinių sluoksnių, min. pirmininkui Quavam es Sultaneh-atmetus jų reikalavimą politinės nepriklausomybės, siekia šių sričių atskyrimo nuo centrinės vyriausybės. Teherane, Bušyro ir Šyro uostų srityje Persų įlankoje vyksta stiprios kovos tarp vyriausybės dalinių ir autonomistų. Bušyras, kuriame buvo persų įgula, yra sukilėlių rankose (DNZ, X.7). Stuttgartas vakarykščiu pranešimu; Syras vyriausybės lėktuvų smarkiai bombarduotas. Kazarune įvykę smarkių susidūrimų. Šio ryto Müncheno pranešimu, kovos esančios baigtos. Sukilėliai esą sutikę derėtis.

- BRITŲ ATSPAROS PUNKTAI Viduržemio jūroje, kaip britų karo ministerija vakar paskelbusi, esą siūlomi perkelti į Afriką - Keniją ir kitas britų administruojamas sritis. Kaip drauge Stuttgartas pranešė, atsparos punktai Irake ir Transjordanijoje numatomi ir toliau palikti.

- DALINĖ ATSARGINIŲ MOBILIZACIJA paskelbusi Graikijos vyriausybė, nes kariuomenės padidėjimas esąs būtinas atstatyti tvarkai. Vyriausybė taip pat numato apginkluoti gyventojus, kuriems gresia tiesioginis banditų pavojus. Makedonijoje viena grupė banditų buvo išiveržusi į vieną miestą. Antra grupė pasirodė kaime 50 km nuo Solonikų. Grupė pasitraukdama išsigabeno 5 įkaitus. Solonikuose nužudytas karo teismo pirmininko pavaduotojas.

- "1946-ŪJŲ ĮEITU RUSIJA" - iš Atkinson išpūdžių "Life" VIII.5 žurnale toliau rašoma /plg. DN Nr. 230/: "Rusai tikrai nenori prarasti drangų pasaulyje arba sukurti pasipriešinimą. Jie nenori niekais nuleisti pasaulio nuomonės. Kai kada jie nustemba netikėta užsieninės kritikos galia. Pripratę prie tironiškos politinės kontrolės namie, jie stebisi, kad ir dėl švelnesnės totalitarinės tironijos pakyla protesto šauksmų Lenkijoje ir Balkanuose ir teisėto pasipiktinimo riksmą tokiose "monopolinio kapitalo" tvirtovėse kaip Anglija ir JAV. Viešoji nuomonė iš svetur priverstė rusus išeiti iš Persijos ir tebeverčia neprisijungti jos dabar: Peraitą rudinį po pergalės rusai pradėjo nervų karą prieš turkus. Jie laiko kaimynystėje milžinišką kariuomenę kaip ir visados ir būtų galėjusi "išvaduoti" Turkiją nuo nepriklausomybės, nors ir ne be kovos. JAV pasiuntė galingą laivą į Turkiją su buv. ambasadoriaus kūnu ir su keliais nepareikštais nurodymais. Būt, neprotinga galvoti, kad sovietai išbraukė Persiją ir Turkiją iš savo darbotvarkės. Bet rusai nenori paleisti audros, kuri atpūstų naują karą... Norim ar nenorim, mes lenktyniaujame su sovietais dėl įtakos visame pasaulyje. Marksizmas, šiaip ar taip, yra skiriamas visam pasauliui. Būdami atkaklūs marksistai, sovietų vadai, žinoma, žiūri į santykius su mumis pagal šitą nusistatymą, ir mes taip pat galime žiūrėti į ateitį, atmindami šį jų nusistatymą. Nėra jokios prasmės, kodėl mes turėtume nusileisti, nors Rusija atsilikusi ir jos gyvenimo lygis toks žemas. Rusija turi visas sąlygas patapti galiangiausia valstybe pasaulyje. Jos plotai milžiniški tarp Europos ir Azijos, gamtos ištekliai neišmatuoti, žmonių - vyrų ir moterų - palyginti skaičiai neriboti... Mes taip pat turime didelių vyrų išteklius, mūsų gamtos turtai irgi gausūs, geografinė padėtis patogi. Tarptautinėse lenktynėse didžiausia mūsų pirmenybė - aukštas techninio sugebėjimo lygis. Mūsų gyventojai nepalyginti daugiau pajėgia pagaminti dirbtuvėse ir laukuose. Bet taikos metu mes nesame susiorganizavę gamybos maksimumui, nes priešaky eina žmoniškumo samprotaviniai: Taip pat mes neišgalime laiduoti savo žmonėms ekonominio saugumo. Tiesa, sovietuose nėra nedarbo, nors darbas nėra pasirinkimo dalykas ir kiekviena sritis perpildyta. Norėdami lenktyniauti su tokia dinamine pajėga kaip Rusija, turime išlaikyti pirmavimą augdami. Tai taip pat yra dinamiškumas. Mes turime pakelti gamybą ir pakelti gyvenimo lygį dinamiškame laipsnyje. Pagrindinė mūsų problema - kaip susitvarkyti gamybos maksimumui nepažeidžiant Taisės Kodakso. Iki kurio laipsnio mes galime susitvarkyti bendrajai gerovei nesumažindami žmogaus laisvų? Aš nežinau, nežinau, kad problema čia. Išbuvęs 10 mėnesių Maskvoje, ruošiausi į kelionę visai nusiminęs. Iš savo asmeninių patyrimų ir stebėjimo neižiūriu nuosirdžių santykių su didžiąja Europos ir Azijos Galybe... Grįžau su žmona rusiškame lėktuve, kuris yra mūsiškio Douglas kopija. Visas skridimas buvo suorganizuotas su dideliu sugebėjimu, patogumais ir apsukrumu. Bendrakeleiviai mums patiks... Deja, tur būt, bus tragiška, kad mes, kaip valstybė, turėsime gyventi su rusais kartėlio ir įtempimo atmosferoje. Taip gyventi mes esame verčiami. Kito kelio nėra" /Galas/

- NOTĄ TURKIJAI, kaip Londonas pranešė, įteikęs JAV pasiuntinys Ankara. Ten esą pasisakoma dėl paskutiniosios sovietų notos Turkijai Dardanelų klausimu. Sąsiauriai, kaip ten esą pabrėžiama, yra tarptautinė problema ir tik tarptautiniu būdu gali būti sprendžiama. Sovietų gi notoje buvę pažymėta, kad sąsiaurių gynyba esąs sovietų-turkų reikalas.

- HARTMAN, naujasis JAV prekybos ministeris, vakar prisaikdintas.

